

СТЕНОГРАМА

засідання Комітету Верховної Ради України
з питань гуманітарної та інформаційної політики

16 лютого 2022 року

ПОТУРАЄВ М.Р. Доброго дня, шановні колеги. Я сподіваюсь, що кворум є. Колеги, в нас сьогодні дуже обмежений час на проведення комітету, бо багато членів комітету мають зустріч ще з делегацією польських та литовських парламентарів, тому час комітету обмежений до 16:30, на жаль. Просто потім не буде кворуму, я одразу всіх попереджаю.

Тому, колеги, вам порядок денний всім наданий. Я знаю, що в Павла Миколайовича є пропозиція щодо доповнення розділу "Різне" ще одним питанням. Будь ласка, Павло Миколайович Сушко.

СУШКО П.М. Дякую, Микито Руслановичу.

Шановні колеги, прошу включити в розділ "Різне" питання щодо звернення до регламентного комітету з приводу того, що всі питання, пов'язані з дітьми, знаходяться у віданнях нашого комітету, але така категорія дітей як діти з інвалідністю знаходиться в Комітеті соціальної політики і там ними ніхто так досконало не займається, як ми в цілому займаємось дітьми, і не можна розділяти цю дитячу групу на дітей з інвалідністю, всі діти наші однакові, і ми хотіли б, так як ми дуже багато часу цьому присвячуємо, щоб наш комітет займався і цими справами.

Дякую.

ПОТУРАЄВ М.Р. Колеги, якщо немає зауважень до запропонованого порядку денного з додатковим питанням, яке зараз озвучене Павлом Миколайовичем Сушком, прошу голосувати. Хто за за запропонований порядок денний?

БОБЛЯХ А.Р. Боблях – за.

ПОТУРАЄВ М.Р. Дякую, пане Андрію.

БОГУЦЬКА Є.П. Богуцька – за.

ПОТУРАЄВ М.Р. Дякую, пані Єлізавето.

ФЕДИНА С.Р. Федина – за.

ПОТУРАЄВ М.Р. Дякую, пані Софіє.

ЛЕРОС Г.Б. Лерос – за.

ПОТУРАЄВ М.Р. Дякую, пане Гео.

КОНСТАНКЕВИЧ І.М. Констанкевич теж - за.

ПОТУРАЄВ М.Р. Дякую, Ірино Мирославівно.

Пане Дмитре, побачив.

Колеги, хто проти? Хто утримався? Дякую. Рішення прийнято.

Переходимо до розгляду пункту першого порядку денного. Проект Закону про внесення змін до Закону України "Про охорону дитинства" щодо забезпечення дієвого механізму надання державної допомоги сім'ям з дітьми (реєстраційний номер 3124) авторства народного депутата Тараса Івановича Батенка та інших колег.

Будь ласка, Тетяно Василівно, вам слово.

СКРИПКА Т.В. Шановні колеги, законопроект 3124 прийнятий Верховною Радою в першому читанні в травні минулого року. І хочу нагадати, що цим законопроектом пропонується передбачити, що при обчисленні середньомісячного сукупного доходу багатодітні сім'ї не включаються в соціальні виплати на дітей. Цей законопроект був підтриманий нашим комітетом за умови доповнення його такими дитячими виплатами, як державна соціальна допомога на дітей-сиріт, дітей, позбавлених батьківського піклування, та виплат, які отримують тяжкохворі діти, яким не встановлена інвалідність.

Всього до комітету надійшло 20 поправок від народних депутатів. У понеділок на підкомітеті ми прийняли рішення рекомендувати комітету врахувати 14 поправок, одну врахувати по суті і 5 поправок відхилити. Я би пропонувала, так як у нас і Ірина Мирославівна була на підкомітеті як автор цього законопроекту, ми ретельно пропрацювали кожен правку, також і Аксана Анатоліївна Філіпішина була, тобто ми по кожній правці пройшлись і одногосно ми на підкомітеті прийняли рішення. Поправки, які пропонується врахувати, це поправки 1, 2, 4, 5, 6, 7, 10, 12, 13, 14, 16, 17, 18, 19 - ці поправки мають або технічний характер, або направлені на включення до законопроекту виплат дітям-сиротам, дітям, позбавленим батьківського піклування, та тяжкохворим дітям. При цьому правку номер 19 прошу врахувати з уточненням про те, що закон набуває чинності з 1 січня 2023 року, оскільки бюджетний рік вже розпочато, а реалізація закону потребує додаткових видатків з бюджету.

Далі поправки, які ми пропонуємо відхилити, це поправки номер 3, 8, 9, 11, 15. Ці поправки стосуються здебільшого виключення з Закону про охорону дитинства норми про те, що пільги багатодітним сім'ям надаються без урахування сукупного доходу сім'ї, і ці поправки не підтримані, оскільки вони не відповідають меті даного законопроекту.

Також поправку номер 20 пропонується врахувати по суті, тому що вона передбачає все ж таки введення в дію закону не раніше початку планового бюджетного періоду, а ми пропонуємо з 1 січня 2023 року ввести в дію. Тому пропоную підтримати рішення нашого підкомітету і рекомендувати прийняти законопроект 3124 в цілому як закон.

ПОТУРАЄВ М.Р. Дякую, Тетяно Василівно.

Колеги, є ще бажання щось додати?

Будь ласка, Юрій Олексійович Павленко.

ПАВЛЕНКО Ю.О. На мій погляд, підкомітет опрацював. Тому моя пропозиція не йти далі по кожній поправці, а підтримати пропозицію комітету: затвердити відповідний перелік, які враховані, які відхилені, якщо немає серйозних застережень у колег по відношенню до тих поправок, які відхилені або підтримані.

ПОТУРАЄВ М.Р. Павло Миколайович Сушко, будь ласка.

СУШКО П.М. Також оцінюю високо роботу підкомітету, який очолює Скрипка Тетяна Василівна, тому пропоную підтримати її пропозицію.

ПОТУРАЄВ М.Р. Євгенія Михайлівна Кравчук.

КРАВЧУК Є.М. Колеги, у мене така пропозиція. Вона не стосується саме цього законопроекту, але пов'язана принаймні з виплатою коштів при народженні. От ми буквально нещодавно мали навіть дискусію в кулуарах, що ми так якось забули про той законопроект, який ми уже схвалили, про збільшення виплати при народженні дітей. Я пропоную все-таки цю дискусію поновити, бо, на жаль, ми не змогли навіть прийняти зміни до

бюджету, щоб хоча б для першої, другої, третьої без диференціації були збільшенні кошти. Я пропоную повернутись до цього питання.

ПОТУРАЄВ М.Р. Я думаю, що всі колеги підтримують цю пропозицію також.

Отже, колеги, я ставлю (я маю під стенограму перерахувати) на голосування рішення про підтримку рішення профільного підкомітету, зокрема про те, що поправки номер 1, 2, 4, 5, 6, 7, 10, 12, 13, 14, 16, 17, 18 враховуються, поправка 19 враховується з уточненням про те, що закон набуває чинності з 1 січня 2023 року. Відхиляються поправки номер 3, 8, 9, 11, 15 і поправка 20 враховується по суті.

Отже, колеги, хто за таке рішення, прошу голосувати. Хто – за?

ФЕДИНА С.Р. Федина – за.

ПОТУРАЄВ М.Р. Дякую, пані Софіє.

БОГУЦЬКА Є.П. Богуцька – за.

ПОТУРАЄВ М.Р. Дякую, пані Єлізавето.

Пане Дмитре, побачив.

Ірино Мирославівно, побачив.

БОБЛЯХ А.Р. Боблях – за.

ПОТУРАЄВ М.Р. Дякую, пане Андрію, почули.

ГОЛОС ІЗ ЗАЛУ. За.

ПОТУРАЄВ М.Р. Дякую.

Колеги, хто проти? Хто утримався? Рішення прийнято. Дякую.

Переходимо до другого питання порядку денного, це проект Закону про внесення змін до деяких законів України щодо стимулювання розвитку українського книговидання і книгорозповсюдження, № 6287. Ну, ми там майже усі співавтори, тому не буду усіх перераховувати.

Зараз, на жаль, голова профільного підкомітету Микола Леонідович Княжицький, він разом із спікером Верховної Ради проводить зустріч і перемовини з нашими польськими колегами з Сейму Польщі, тому я слово надаю Євгенії Михайлівні Кравчук.

КРАВЧУК Є.М. Дякую, колеги.

Дійсно, це законопроект, який підтримали практично всі фракції і групи Верховної Ради, і ми досить швидко попрацювали до другого читання. Хочу повідомити, що була також в процесі робоча група сформована з народних депутатів, які виявили бажання, авторів, а також міністерства і Інституту книги, пані Лесі Коваль. І було подано 48 таких консолідованих правок, які підписали члени комітету, ну, власне, це і є ті основні зміни, які пропонуються до прийняття. Всього подано 118 поправок.

Я зараз назву цифри, вони можуть змінитися в процесі обговорення, якщо хтось із народних депутатів, правку якого не врахували або врахували не повністю, поставить це питання. Але поки що це те, що було обговорено на підкомітеті. Пропонується 68 врахувати, в тому числі врахувати редакційно 3 поправки, та врахувати в редакції комітету 4 поправки. Я потім назву цифри, вірніше числа, для стенограми. 50 відхилити. І важливо, що от, власне, про що я сказала, 48 з 68 врахованих поправок – це ті поправки, які були подані спільно членами комітету і узгоджені з Міністерством культури та інформаційної політики, а також Інститутом книги. Вони спрямовані на удосконалення процесу видачі субсидій.

Зокрема пропонується додатково запровадити електронну систему про доступні книги на ринку, запропоновані видавцями для продажу, і це буде дуже зручно для користувачів, бо нарешті буде електронний каталог, відкритий для всіх, де можна перевірити, побачити книги, новинки на ринку. І це одночасно спростить адміністрування процедури видачі субсидій та контролю за виконанням умов їх надання. Інші 20 – це здебільшого техніко-редакційного характеру, які не впливають на зміст законопроекту.

Основні поправки, які пропонується відхилити, вони стосувалися, власне, того, що вони змінюють суть законопроекту, який був в першому читанні. Наприклад, пропонують надавати субсидії онлайн-магазинам. Але, власне, субсидія – це для фізичного магазину, який фізично має площу і на ній відбувається не тільки продаж книг, але й, наприклад, зустрічі з читачами та авторами. І ми пропонуємо відхилити поправки, які вилучають вимоги для отримання субсидії такі, як розповсюдження книг державною мовою, бо, власне, ми маємо україномовний... Так, суть закону в цьому.

Після підкомітету звернувся пан Павло Миколайович Сушко з приводу його поправок номер 6 і 31, якщо я не помиляюсь, так?

СУШКО П.М. Так.

КРАВЧУК Є.М. Шоста – це, я так розумію, технічна. Але я попрошу, щоб після Павла Миколайовича прокоментували юристи з секретаріату, чому ми так вирішили. І по 31-й тут треба все-таки продискутувати по суті, бо вона стосується, власне, умов отримання субсидії.

Будь ласка, Павле Миколайовичу.

ПОТУРАЄВ М.Р. Давайте, Євгеніє Михайлівно, все ж таки я. Для прояснення, 31-шу підкомітет рекомендував врахувати в редакції комітету, а 6-ту - зараз ми почуємо, в чому там були протиріччя, пропонувалось

відхилити. Зараз Павло Миколайович прокоментує 6-ту і 31-шу, 31-ша, вона дуже важлива, я просив би, щоб ми всі дослухались до Павла Миколайовича і приймали зважене рішення, а 6-та, там вона юридично-технічна, але Павло Миколайович теж вважає, що її варто врахувати. Євгеніє Михайлівно!

КРАВЧУК Є.М. Ну ми в процесі.

ПОТУРАЄВ М.Р. В процесі.

Павле Миколайовичу, будь ласка, вам слово щодо 6-ї і 31-ї поправки.

СУШКО П.М. Дякую, Микито Руслановичу.

На жаль, в мене вчора не було можливості на підкомітеті виступити, тому що якось не дійшло слово до мене і ці правки були відхилені в пропозиціях на підкомітет.

Я що хочу сказати. Дуже гарний законопроект, я вже виступав з цього приводу, цей законопроект і закон буде стосуватися пільги або субсидії для такої галузі як книговидавництво, розповсюдження книжок, і це дуже добре, тому що є певні проблеми, особливо під час пандемії і так далі. Але ми як законотворці повинні забезпечувати рівні права для всіх людей, для всіх категорій людей, дітей і неважливо - це дитина з інвалідністю чи ні, тобто всі люди мають рівні однакові права і Конституція їм це гарантує. Це стосується такої категорії людей, не всі люди можуть читати книжки, тому що втратили повністю або частково зір, і є інші особливі потреби, і якщо ми як держава даємо субсидію для книгорозповсюджувачів, то ми маємо забезпечити, щоб кожна людина могла скористатись цим.

Що ми пропонуємо? Щоб отримували субсидію ті організації, які передбачають наявність книжок шрифтом Брайля, книжок "легкою мовою" або збільшеним шрифтом. Я розумію, що не всі бажають, це палка в двох кінцях, тому що це дуже дорого коштує виробництво і не кожне видавництво може

дозволити собі друкувати, але потреба є. І не кожен розповсюджувач може розмістити, тому що немає в нього в закупках такої програми, тобто немає цієї синергії, і коли людина з інвалідністю приходить до книжкового магазину, він ніколи не знайде там книжку. Якщо ми скажемо сьогодні: отримай субсидію, на тобі кошти, ми тебе підтримуємо, але передбач, будь ласка, щоб у тебе на полиці хоча б одна книжка, але лежала. І це буде той початок, коли видавці почують, будуть пропонувати кожному магазину, що в нас є книжки ці, візьміть хоча б по одній книжці. Книгорозповсюджувач візьме цю книжку, поставить собі на полицю її, в цьому переліку електронному буде наявність цієї книжки, людина прийде придбає цю книжку. В магазині вона зникне - він знову буде звертатись і таким чином він зможе отримувати цю субсидію. Я не бачу тут жодної проблеми.

Тому, шановні колеги, я прошу підтримати цю правку. Правка звучить таким чином: в абзаці шостому (правка № 31) пункту 4 частини другої розділу I законопроекту після слів "які розміщені в об'єкті оренди книжкових видань" доповнити словами такого змісту "у тому числі шрифтом Брайля, великим шрифтом, "легкою мовою" та інших видань для осіб з особливими освітніми потребами".

І 6 правка, вона суто технічна правка, але юристи рекомендують саме так прописати, вона суті не змінює, але вона допоможе уникнути іншого трактування. В абзаці другому частини першої розділу I законопроекту слова "а також у інший спосіб, передбачений законодавством", замінити словами "а також іншим шляхом, передбаченим законодавством". Поправка № 6, вона є технічною і необхідною для вдосконалення термінології.

Прошу підтримати.

ПОТУРАЄВ М.Р. Давайте розпочнемо з 6 поправки. У мене взагалі немає жодних зауважень проти поправки Павла Миколайовича. В чому була проблема?

_____ . Щодо 6 правки, це просто технічна правка і вона філологічно українською мовою неправильно звучить, оскільки треба написати "у інший спосіб, передбачений законодавством". Це чисто філологічно.

ПОТУРАЄВ М.Р. Колеги, це філологічний диспут. Я пропоную підтримати 6 правку, ми проголосуємо, звичайно, за це в редакції Павла Миколайовича, бо якщо юристи наполягають на тому, що це, може, філологічно і не дуже бездоганно, але юридично правильно, то нехай і буде.

Тепер, колеги, щодо 31-ї правки. Я хочу сказати, що я жодного тиску не здійснюю на членів комітету, я логіку Павла Миколайовича повністю розумію, я її підтримую. У мене зараз буде одне питання і пропозиція і я потім запрошую всіх висловитись. Питання в мене таке. Я буду підтримувати це, я вважаю, що ми маємо це виписати більш чітко ніж це було запропоновано, хочу теж ще підтримати те, що сказав Павло Миколайович. Ми знаємо з вами, що відпускна ціна книжки шрифтом Брайля сьогодні становить десь в середньому 3 тисячі гривень за примірник, це багато, але книжки великими літерами чи книжки так звані "легкою мовою" - це зовсім інша історія і ми не маємо це обходити увагою, бо це люди з іншими особливими потребами. Вони дешевші, книжки великим літерами, особливо для дітей, в яких там, навіть так буває, що це тимчасове послаблення зору, воно потім відновлюється, але на початку їм треба мати книжки великими літерами або для людей похилого віку. "Легка мова" - це взагалі інша історія, вони теж недорогі. Це не Брайль, колеги. І це для видавництва і книгарень не такі великі накладні витрати. І ясно, що сьогодні друкують мало, але ж коли ми обговорювали ще в першому читанні законопроект, говорили, що ми створюємо умови для розширення попиту. Тому, власне, це повністю вкладається в нашу логіку як авторів і співавторів законопроекту.

Запитання, Павле Миколайовичу, у мене до тебе дуже просте. Значить, я хотів би, щоб ми передбачили таку ситуацію, щоб не вийшло так, щоб в цьому переліку, з яким я повністю погоджуюся, щоб там була така певна гнучкість. Бо якщо книгарня має, я особливо думаю про книгарню в невеличкому містечку або селищі. Тобто, щоб не вийшло так, що вона має мати і Брайль, і "легкою мовою", і великими літерами. Вони це не потягнуть, бо книгарня в невеличкому селищі, за 3 тисячі гривень, вона не може заморозити такі гроші.

То я пропонував би знайти формулювання. Я пропонував би в рішенні зараз зафіксувати, що 31-ша враховується в редакції комітету, і саме щоб ви виписали.

СУШКО П.М. Можна я скажу?

ПОТУРАЄВ М.Р. Будь ласка, Павле Миколайовичу.

СУШКО П.М. Дивіться, по-перше, не всі магазини купують, правильно? Їм дають на дистрибуцію і так далі. Якщо є попит, є пропозиція завжди, так було є і буде. Якщо з'являється така потреба, це є умова обов'язкова, то тоді може дистриб'ютори включаться. Але ми маємо забезпечити, бо, дивіться, от ми кажемо, закривали ці спеціальні школи, раніше там в Харкові або у Львові закрили школу, або в Закарпатті всі школи позакривали, діти роз'їхалися по всіх громадах, ми кажемо, децентралізація. Якщо вони раніше в школі читали ці книжки і вони там були, то сьогодні вони в кожній громаді там живуть, і мати або батько мають піти в магазин і купити цю книжку. А якщо ми поставимо "або, або, або", то, наприклад, незряча людина прийде і не купить, а купить вона зі збільшеним шрифтом, те, що коштує дешевше, але вона її не прочитає, цю книжку.

Тому, все ж таки, я вважаю, це субсидія, ми не впливаємо на бізнес, але ми хочемо їм допомогти. Ну нехай тоді ми разом допоможемо всім, от така моя позиція.

Дякую.

ПОТУРАЄВ М.Р. Значить, я так скажу, знову таки, я не сперечаюся, я хочу знайти рішення, підтримуючи цю поправку. Я не знаю ситуацію, можливо, там в Харківській області чи там в якійсь іншій, але я більш-менш розумію ситуацію в Дніпропетровській області. І я тобі можу сказати, що от коли ми беремо навіть не обласний центр, коли ми беремо великий районний центр, там точно є хоча би одна людина, у якої є потреба у вартісній.

А завдання законопроекту, щоби книгарня дійшла, в тому числі до, скажімо от у мене в області є, я дуже добре знаю, там Петриківка або там Магдалинівка, там може просто не бути жодної людини, у якої є потреба в книжці саме шрифтом Брайля. Але у той же час, бо я там бував неодноразово, я не знаю, скільки дітей, але те, що людей похилого віку, які з задоволенням купили би книжку великим шрифтом, їх там точно багато. І щоб не вийшло так, що ми змушуємо оту магдалинівську книгарню купити або взяти у дистрибуцію...

СУШКО П.М. Взяти.

ПОТУРАЄВ М.Р. Дивись, вона просто заморозиться там. Я ж хочу, щоб ми знайшли рішення, щоб ми врахували цю поправку.

СУШКО П.М. Я розумію. Можна, я прокоментую?

ПОТУРАЄВ М.Р. Можливо, щоб ти сам виписав би зі своїми радниками...

СУШКО П.М. Я вже виписав.

ПОТУРАЄВ М.Р. Таким чином, щоб воно точно працювало би, не створюючи перешкод в тому, щоб дійсно у нас книгарня дійшла до кожного...

СУШКО П.М. Давайте я прокоментую.

ПОТУРАЄВ М.Р. Так, Павло Миколайович, а потім Володимир.

СУШКО П.М. Дивіться, я як голова ТСК працюю вже рік, а взагалі як народний депутат працюю два роки, а взагалі цю проблему знаю більше років, багато. І я вам скажу, що сьогодні книгарні і так знаходяться в тій ситуації, в якій знаходяться. Їм нічого не заважає не брати цю субсидію.

_____. *(Не чути)*

СУШКО П.М. Ні, чекайте, я ж нікого не примушую, я кажу, щоб кожен з нас виконував громадянський обов'язок. І якщо ми як народні депутати сьогодні протистояли б проти перекосів цієї стратегії, деінституціалізації, і казали, що в кожній громаді має бути інклюзивний клас, інклюзивна школа. Покажіть мені такі от, як ви кажете, села, де книгарня і немає незрячих дітей, а завтра вона там з'явиться. Ніхто не знає, що завтра буде.

Тобто коли ліквідовували спеціальні школи, чомусь не поставили питання, що не в кожній громаді є потреба, щоб був інклюзивний клас, але ліквідовували. Але ми знаємо як члени тимчасової слідчої комісії, нашого комітету також, що з кожним роком збільшується число народжених дітей з

особливими освітніми потребами, або які стали під час життя з особливими освітніми потребами, і людей з інвалідністю у нас збільшується.

Тому це буде наша і громадянська позиція також, і людяна позиція. І це не є проблемою, та книгарня, книговидавництво, яке займається цією саме сферою, та вона перша запропонує, щоб її книжки просто поставили на полиці, бо сьогодні взагалі їх ніхто не купує. Тому, що ми тоді, якщо така позиція, то що, має зникнути книгарня? А що, тоді книговидавництво для людей з інвалідністю має зникнути?

Коли ми пішли підписувати, по акції на Укрпошту пішли підписувати на видання для дитячих закладів, я особисто захотів підписати для дітей з порушенням зору на спеціальні школи, жодного видання не знайшов, ніхто не друкує сьогодні, а потреба то є. Бо немає цього стимулу, розумієте? І сьогодні ми за рахунок пільги цей стимул робимо. І тільки видавництво сліпих друкує газету, "Промінь", здається, називається. І я школу підписав на газету "Промінь". А це ж може бути і журнал для дітей з порушенням зору, правильно?

І дивіться, кінотеатри пішли на це. Ми з вами прийняли закон, я вам сьогодні казав, а ще для членів комітету та присутніх нагадаю, ми кінотеатри звільняємо від ПДВ, звільняємо, звільняємо – це допомагаємо їм. Але в якийсь час ми сказали, а давайте ми будемо допомагати тоді, коли ви забезпечите покази фільму з тифлокоментарями для людей з порушенням зору та зі збільшеними субтитрами для людей з порушенням слуху, з адаптацією шрифту для людей з порушенням слуху, або для людей з частковим порушенням зору. Тобто ми на це пішли з вами і з 2023 року вже будуть ці фільми показуватися в кожному кінотеатрі. Кінотеатр не робить фільми, це робить книговидавництво, інші зовсім суб'єкти. Але дистриб'ютори поставили їм обладнання. Тому що весь світ сьогодні показує фільми адаптовані і тільки в нас в Україні вони були неадаптовані. І сьогодні ми з вами, члени нашого комітету, перші, хто взагалі звернули на це

увагу, і сьогодні нам всі аплодують і кажуть дякуємо за це. А якби не звернули увагу, то що було б і ще скільки років би така проблема була?

І сьогодні сфера звуковачів, які озвучують фільми, сьогодні також отримали додаткову роботу, вони роблять дубляж цих фільмів з тифлокоментарями – це ще додатково. Тобто все розвивається і всі задоволені. Тому я вам пропоную сьогодні об'єднатися, бо сьогодні ми звернули на це увагу в книговидавництві, як вчора звернули увагу в кіновиробництві. І давайте зробимо цей перший крок. Нехай в кожній книгарні, в кожній саме, щоб в кожній книгарні людина незряча могла зайти і купити книжку, а не шукала цю книгарню в якомусь місті, бо у неї в селі немає цієї книжки, щоб була доступність кожній людині. Кожна людина, щоб мала рівні права і можливості порівняно з іншими, бо у нас всі люди мають згідно Конституції однакові права.

Дякую.

ПОТУРАЄВ М.Р. Перед тим, як я передам слово Володимирі В'ятровичу, одна ремарочка, Павле Миколайовичу. Знову-таки, підтримуючи цю поправку, проблема є в тому, от ти наводив приклад зі школами, у нас жодної немає державної книгарні, у нас там майже немає жодного видавництва державного. І проблема в тому, що книгарень у нас зараз 200. Ми втратили з початку пандемії 140, було 340, стало 200. Проблема не в тому, що десь в селі людина прийде в книгарню і не знайде, проблема в тому, що немає книгарень взагалі. 200 на країну 40-мільйонну – це нічого. Немає книгарень, немає де купити.

Тому насправді, колеги, я хотів би, щоб всі дослухалися, бо Павло Миколайович каже діло в сенсі того, що, якщо ми створюємо вже пільгові умови, то ясно, що...

(Загальна дискусія)

ПОТУРАЄВ М.Р. Там просто на іншому комітеті наш закон з вами зараз страждає. Ми ж тут всі задіяні, розумієш, в чому справа.

Давайте надамо слово Володимирі, щоб Павло Миколайович послухав.

В'ЯТРОВИЧ В.М. Павле Миколайовичу, от ви дуже слушно зауважили, що ви захотіли придбати книжку і не змогли її придбати. Чому? Тому що їх фактично немає. І зараз таким чином, якщо ми приймаємо ваші поправки в такому вигляді, ми ставимо книгарні перед тим, що вони, не отримавши тих книжок, не знайшовши їх, бо їх фізично немає, вони позбавлені цієї пільги, вони не отримують цю пільгу. І закон, який ми придумали для того, щоб підтримати цих близько 200 книгарень зараз вже, не пізніше, тому що прекрасно розуміємо, що з кожним місяцем цих книгарень буде дедалі менше, допоки запусниться цей, можливо, процес, про який говорить Павло Миколайович, кількість книгарень суттєво зменшиться.

Тому, мені здається, ми не з цього кінця починаємо. Проблема не в тому, що книгарні не хочуть брати тих книжок, проблема в тому, що їх немає. Давайте, я вже про це, здається, говорив і хочу повторити, давайте справді зробимо окремий законопроект про підтримку книговидання якраз для людей з особливими потребами.

В іншому випадку, якщо ми зараз залишимо цю норму, яку пропонує Павло Миколайович, ми, на жаль, не вирішимо проблему з книговиданням для людей з особливими потребами і не запустимо фактично цей закон для підтримки книгарень.

Те, що сказав Микита Русланович про якусь маленьку книгарню в Петриківцях, вона не дочекається, допоки з'явиться...

ПОТУРАЄВ М.Р. Вона не з'явиться. Я акцентував на тому, що вона не з'явиться.

В'ЯТРОВИЧ В.М. Або не з'явиться. А навіть та, яка є, вона закритється до того часу, поки ми запусимо весь цей цикл через цей закон, який призведе врешті-решт до появи книжок для людей з особливими потребами.

Тому, мені здається, це інша річ, на яку треба звернути увагу. І давайте її зробимо, давайте буквально сьогодні прийmemo рішення, що ми створюємо робочу групу, яка буде працювати саме над таким законом, але не створювати зараз умови, які книгарні виконати зараз не можуть, вони не можуть зараз їх виконати.

ПОТУРАЄВ М.Р. Я переконаний, що можна так виписати це, щоб вона була виконувана, ця умова.

У Павла Миколайович є вже пропозиція компромісна.

СУШКО П.М. Так. Компромісне рішення. Я тільки скажу, що ви казали, що я не знайшов, так, це правда, але не тому, що цих книжок немає, а тому, що книго розповсюджувачі, вони не беруть собі їх, тому що вони не хочуть цим займатися, розумієте? І я хотів підписати, але немає можливості. Але є виробництва, які виробляють ці книжки, і тільки товариство сліпих...

Але є компроміс, я згадав зараз, як ми підійшли до цього в кіно. Давайте тоді в "Перехідних положеннях" напишемо, що ця норма буде діяти, наприклад, через рік, і тоді всі зможуть підготуватися. Тобто сьогодні всі вже будуть користуватися цим, але через рік, якщо захочуть далі використовувати субсидію, вони протягом року будуть до цього готуватися. І це нормально, і спасеться ця книгарня, про яку ви кажете, і вже буде знати, де вона візьме ці книжки. Це гарна, мені здається, пропозиція.

КРАВЧУК Є.М. У мене у зв'язку з цим, мабуть, більше питання. Може, якщо є Інститут книги, пані Коваль, то вона зможе на це відповісти. Бо

очевидно, що під цей закон буде напрацьовуватися спеціальне положення, яке буде прописувати вже крок за кроком. Щоб тоді при напрацюванні цього положення вказали, щоб не було таких маніпуляцій. Наприклад, ця книжка одна, її купили, і через дві години хтось прийшов із Держспоживслужби, чи хто перевіряє і каже: "В цій книгарні немає книжки шрифтом Брайля".

_____ . Все є, ну про що ви кажете?

КРАВЧУК Є.М. Ні, наразі немає. Щоб це не стало підставою для втрати... Добре, купили дві і не поставили ще цю книжку. Тобто має бути якийсь, як це прописати так, щоб це не було втрачено.

І повертаючись до поправки 6, дякую секретаріату, що підказали. Я перепрошую, можна я закінчу? Якщо ми враховуємо правку 5, яка напрацьована робочою групою, то вона виключає взагалі оцю частину, до якої ви, Павле Миколайовичу, вносите правку 6. Тому при прийнятті правки 5 правка 6 не матиме сенсу, бо у цієї частини - "інший спосіб чи інший шлях", її взагалі не буде, ми там поставили крапку після слів "спеціалізований магазин для торгівлі книгами", щоб не було різночитань взагалі жодних, дуже чітко визначено. Тому правку 6 ми не можемо прийняти, якщо ми приймемо правку 5.

ПОТУРАЄВ М.Р. Юрій Олексійович, будь ласка.

ПАВЛЕНКО Ю.О. Шановні колеги, я розумію така довга дискусія, але той підхід, який запропонований Павлом Миколайовичем, як сьогодні підтримати і захистити право людей з інвалідністю купити книжку, на мій погляд, є правильним. Тим більше, коли ми говоримо про державну підтримку, в даному випадку, книгарень. Через цю державну підтримку, і це

наше завдання, ми формуємо відповідну державну політику і державне замовлення.

І, на мій погляд, її треба врахувати. Пропозиція відтермінувати на рік має сенс, дати підготуватися. Те, що ці книжки є, їх випускають, друкують, от зараз подзвонимо в ДАК і я знайду вам стільки книжок, скільки потрібно, питання тільки, що їх не хочуть брати книгарні, заморочуватися з цими людьми з інвалідністю, на жаль. Але давайте формувати культуру поваги до людей з інвалідністю, формувати можливість для цих людей і в тих же Петриківці, Мар'янівці купити цю книжку, побачити її. Хай люди, які купують там книжки, знають, що є такі книжки з шрифтом Брайля, і це формує теж їхню культуру і ставлення до людини з інвалідністю, і розуміння, що ця людина має особливі потреби, на які треба звертати увагу.

Тому, якщо ми виділяємо кошти на підтримку, тому давайте захистимо цих людей з особливими потребами особливою увагою з боку держави. Тому я думаю, що тут достатньо слухна пропозиція.

ПОТУРАЄВ М.Р. Колеги, я схильний пристати на компромісну пропозицію Павла Миколайовича. Але є ще колеги, які хочуть висловитись.

_____ . Я коротко, секунду. Мені здається, що це дві взагалі окремі історії. Одна – підтримка книговидання, книгорозповсюдження, а інша – підтримка. Мені здається, рішення є в тому, щоб УІК мав окрему програму для підтримки саме людей, які потребують цього, для всього циклу...

СУШКО П.М. Коли ви розробите цю програму, тоді відмінимо цю норму. Давайте так.

ПОТУРАЄВ М.Р. Чекайте, колеги, а я не згоден, я поясню чому. Дивіться, це державні гроші на підтримку книгарень. Якщо ми як держава,

ми запустили це питання, дійсно ми втратили до біса книгарень, ми майже втратили книгорозповсюдження – це все правда, це все правда. І ми маємо це підтримати, щоб книгарні почали відроджуватись. Але якщо ми даємо гроші, ми ж можемо попросити небагато, насправді, ми не так багато просимо. Просимо, щоб люди, у яких є особливі потреби, могли би в цій книгарні знайти те, що їм потрібно. Це не така аж надвелика проблема, я тут маю погодитись із тим, що казав колега Юрій Павленко. Розумієте?

Я вважаю, що ідея про відтермінування на рік, вона абсолютно слухна. Він же у нас і так запускається з наступного року, з 1 січня 23-го. Я вважаю, що всі книгарні мають подумати про це, значить, заздалегідь про це подбати. Якщо вони будуть бачити, що щось не виходить, вони завжди можуть звернутися до комітету, ми можемо внести якесь уточнення. Тобто у нас ще є повністю 22-й рік, щоб вони оцінили цю всю ситуацію, можливо, ми як законодавець помиляємося, але я не думаю. Плюс, ми ще додаємо одразу ще плюс рік, тобто ми два роки фактично – раз і два. Мені здається, що це достатньо пільгова історія. Якщо ми як законодавець зараз помилимося, нас індустрія поправить, у них буде аж два роки, щоб до нас звернутися і поправити. Але мені здається, що ми не помиляємося.

Я пропоную підтримати. Значить, Павло Миколайович, тут зауважила Євгенія Михайлівна, що якщо ми приймаємо 5-у, то в 6-й немає потреби, бо той розділ просто вилучається, частина речення. Значить, а 31-шу я пропоную підтримати в редакції комітету з доповненням, під стенограму Павло Миколайович вже озвучив. В "Перехідних" відтермінується, да.

(Загальна дискусія)

ПОТУРАЄВ М.Р. Ні, дивись... Ясно. В нас просто цей бізнес гине в сенсі того, що можемо, звичайно, підтримувати, але якщо не буде чого підтримувати, то не буде про що говорити.

СУШКО П.М. А розказати, що люди з інвалідністю, що зараз з ними відбувається?

ПОТУРАЄВ М.Р. Але Павло Миколайович запропонував абсолютно прийнятний в цьому сенсі компроміс, абсолютно комфортний перехідний період для всіх. Я вважаю, що тут немає про що сперечатися.

КРАВЧУК Є.М. Можна? В мене ще одна остання ремарка. Мені здається, що тут ще є проблема, що люди з інвалідністю не можуть собі дозволити купити ці книжки, чи купити, чи виписати, чи будь-що. І це теж треба враховувати при...

СУШКО П.М. Євгенія Михайлівна, коли у вас в родині, не дай боже, з'явиться хтось з інвалідністю, то тоді ви будете іншу риторику мати і все.

КРАВЧУК Є.М. Павло Миколайович, це, мені здається... Я кажу, що треба ще гроші їм давати на те, щоб вони могли купити.

СУШКО П.М. То це вже інше, якраз от над цим, це треба окремо працювати.

КРАВЧУК Є.М. Мені здається, що ця дискусія в такому тоні, Павло Миколайович, не дуже коректна на комітеті.

СУШКО П.М. В такому тоні також. Що значить люди з інвалідністю не мають можливості собі купити? Чому ми їх принижуюмо тоді?

ПОТУРАЄВ М.Р. Павло Миколайович! Павло Миколайович!

СУШКО П.М. Це толерантно?

(Загальна дискусія)

СУШКО П.М. Так що тепер? То яке це має відношення до 31 правки? В цій правці треба врахувати? *(Шум у залі)* В цілому – да.

ПОТУРАЄВ М.Р. Колеги, ми зараз сваримося про те, як краще допомогти людям з особливими потребами. Ми що взагалі, що відбувається між нами? Насправді сваримось між тим, як краще зробити.

Колеги, я тоді, з вашого дозволу, ставлю... Павло Миколайович...

_____. Мені треба зачитати цей...

ПОТУРАЄВ М.Р. Я зачитую. Значить, колеги, я пропоную тоді поправку 31 врахувати в редакції, в повній редакції з зазначенням в "Перехідних положеннях" законопроекту, що ця норма вступає в силу з 1 січня 24-го року. Закон з 23-го, поправка з 24-го.

ПАВЛЕНКО Ю.О. Микито Руслановичу, в даному випадку ми її вже змінили, тому це вже в редакції комітету, в редакції...

В'ЯТРОВИЧ В.М. Ми ще не голосували, вона ще не змінена.

ПАВЛЕНКО Ю.О. Ні, я просто говорю, що не поправку Павла Миколайовича, а в редакції комітету.

СУШКО П.М. Чекайте. Чим ми змінили її?

ПОТУРАЄВ М.Р. Ще нічого не змінили.

ПАВЛЕНКО Ю.О. Ми змінили терміном введення цієї...

СУШКО П.М. Якщо ми повністю її приймаємо, то це в "Перехідних положеннях" ми напишемо. А ми її не змінюємо, вона в такому вигляді, як її...

ПОТУРАЄВ М.Р. Ні, вона доповнюється, тому...

_____. В "Перехідних" прописується, що саме в цій частині вступає, набирає чинності з 1 січня...

ПОТУРАЄВ М.Р. В сенсі ми зараз голосуємо в редакції комітету.

СУШКО П.М. Але там жодного слова не змінюється, да, в цій правці?

ПОТУРАЄВ М.Р. Ні, як воно може змінитися, є ж стенограма.

СУШКО П.М. Добре.

ПОТУРАЄВ М.Р. Отже, колеги, хто за те, щоб підтримати врахування поправки 31 в редакції комітету з зазначенням в "Перехідних положеннях" законопроекту, що норми цієї поправки вступають в силу з 1 січня 24-го року.

Хто за?

БОБЛЯХ А.Р. Боблях – за.

ПОТУРАЄВ М.Р. Дякую, Андрію.

Дмитро – побачив. Пані Софія – побачив.

БОГУЦЬКА Є.П. Богуцька – за.

АБДУЛЛІН О.Р. Абдуллін – за.

ПОТУРАЄВ М.Р. Дякую, Єлизавета.

Дякую, пане Олександр.

Дякую, колеги.

Хто проти? Хто утримався? Дякую. Рішення по 31-й прийнято.

СУШКО П.М. Дякую, шановні колеги.

ПОТУРАЄВ М.Р. Павле Миколайовичу, по 6-й, якщо ми враховуємо 5-у, то в ній немає потреби. Немає тоді у тебе?

СУШКО П.М. Якщо саме так, як сказала Євгенія Михайлівна, що 5 правка виключає ту норму..

ПОТУРАЄВ М.Р. Це речення.

СУШКО П.М. Те речення, яке я збирався в 6 поправці змінити, тоді да, логіки немає, тоді можна відхилити.

ПОТУРАЄВ М.Р. Дякую.

Тоді, колеги, я пропоную підтримати рішення підкомітету і таким чином врахувати поправки 2, 3, 5,7, 8, 9, 11, 13, 14, 15, 17, 18, 19, 20, 21, 22,

23, 24, 25, 26, по 31-й рішення прийнято окремо вже, 38, 39, 40, 43, 46, 48, 49, 50, 52, 54, 57, 60, 61, 63, 71, 72, 73, 77, 82, 84, 86, 87, 88, 89, 90, 91, 94, 96, 100, 101, 105, 107, 108, 109, 110, 111, 112, 113, 115, 117, 118. Поправки, які пропонується врахувати в редакції комітету або частково – це поправки 10, 12, по 31-й прийнято рішення вже окремо, 75, 81, 103 і 106. Поправки, які пропонується відхилити – 1, 4, 6-а за умови, якщо вона втрачає необхідність через прийняття 5 поправки, 16, 27, 28, 29, 30, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 41, 42, 44, 45, 47, 51, 53, 55, 56, 58, 59, 62, 64, 65, 66, 67, 68, 69, 70, 74, 76, 78, 79, 80, 83, 85, 92, 93, 95, 97, 98, 99, 102, 104, 114, 116.

Колеги, хто за таке рішення підкомітету і нашого комітету, прошу голосувати. Хто за?

БОГУЦЬКА Є.П. Богуцька – за.

ПОТУРАЄВ М.Р. Дякую.

КОНСТАНКЕВИЧ І.М. Констанкевич – за.

ПОТУРАЄВ М.Р. Дякую.

БОБЛЯХ А.Р. Боблях – за.

ПОТУРАЄВ М.Р. Дякую, Андрію.

Колеги, хто проти? Хто утримався? Рішення прийнято одноголосно.
Дякую, колеги.

ПАВЛЕНКО Ю.О. *(Не чути)*

ПОТУРАЄВ М.Р. І рекомендувати ухвалити закон в цілому, так. Дякую, Юрій Олексійович.

Дискусія була дуже змістовна, але дуже правильна за змістом.

Так, колеги, наступне питання порядку денного – про стан виконання рішення Комітету з питань гуманітарної та інформаційної політики від 30.06.2021 про захист культурної спадщини та культурних цінностей України на тимчасово окупованих територіях Автономної Республіки Крим та міста Севастополя та затвердження рекомендацій слухань у комітеті на тему: "Збереження археологічної спадщини та інших культурних цінностей: аналіз проблем та пропозиції щодо їх врегулювання в частині захисту археологічної спадщини та культурних цінностей, які розташовані на тимчасово окупованих територіях".

Колеги, вам документи роздані. Проект рішення є. Зауваження є якісь?

_____. Немає.

ПОТУРАЄВ М.Р. Дякую.

Тоді прошу...

_____. Ми, здається, говорили про те, щоб паралельно ми звернулись до міністерства зробити оцю міжвідомчу робочу групу, це є, так?

ПОТУРАЄВ М.Р. Там є в рішенні, да.

_____. Щоб ми зразу почали працювати, не чекаючи пів року і що нічого не відбулося.

ПОТУРАЄВ М.Р. Колеги, тоді я прошу підтримати пропозицію. Хто за?

БОГУЦЬКА Є.П. Богуцька – за.

ПОТУРАЄВ М.Р. Дякую, Єлизавета.

Дмитро - побачив.

Пані Софія, дякую.

Пані Ірина, дякую, побачили.

Хто проти, колеги? Хто утримався? Дякую. Рішення прийнято одноголосно.

Так, колеги, переходимо до більш проблемних питань. Розпочнемо ми з питання, яке з голосу вніс Павло Миколайович.

Будь ласка, Павло Миколайович, пропозиція яку ми з вами обговорювали. Ми в "Різному" вже.

СУШКО П.М. Дякую.

Користуючись нагодою, хочу ще раз подякувати членам комітету за прийняте рішення, за підтримку 31 поправки. Це ще раз показує нашу єдність, і в спорі народжується істина, і знайшли компроміс, в черговий раз доказали, що ми тут саме займаємося парламентаризмом, правильно, як і в Законі про кіно з питання мови знайшли, і зараз знайшли порозуміння.

Ще такий анонс маленький, що Комітет здоров'я нації відхилив наш закон, законопроект, який ми прийняли, де ми по цигаркам, заборона реклами, вони просто рекомендували тільки що, щоб його виключили з порядку денного. Це ганьба взагалі і ми маємо відстояти в залі своє право як комітету, у віданні якого знаходиться питання реклами. Як це, Комітет здоров'я нації свій закон не прийняв, і наші норми, вони... Да, і ми його підтримали. А наші норми, вони кращі, ніж вони пропонують стосовно реклами. Але вони влізли в наше відання. Тому прошу звернути на це увагу і в залі з цим виступити.

І є вже в нас звернення, щоб дітей з інвалідністю забрати під нашу опіку. Сьогодні бачили, як ми за них боремось разом. І я сумніваюсь, що в Комітеті соціальної політики, при всій повазі, але щоб там хтось так відстоював ці питання. Є звернення, я можу зачитати. Або в редакції... *(Не чути)*

ПАВЛЕНКО Ю.О. Я єдине що, це точно на регламентний комітет чи, можливо, на Голову Верховної Ради і на регламентний комітет.

СУШКО П.М. Давайте вирішимо.

ПАВЛЕНКО Ю.О. Я думаю, що треба на Голову Верховної Ради і в регламентний комітет, щоб ми звернулись.

СУШКО П.М. Два адресати, щоб було, да?

ПАВЛЕНКО Ю.О. Я думаю, що коректно звернутись до Голови Верховної Ради.

ПОТУРАЄВ М.Р. За пропозицією Юрія Олексійовича Павленка звернутись до Голови Верховної Ради... *(Не чути)*

ПАВЛЕНКО Ю.О. Да, він розпише туди, куди треба, і дасть доручення підготувати відповідний проект змін відповідно до розподілу предметів відання. Тому на Голову Верховної Ради.

ПОТУРАЄВ М.Р. Колеги, я наполегливо прошу всіх підтримати пропозицію.

Хто за? Так, у нас онлайн...

БОБЛЯХ А.Р. Боблях – за.

ПОТУРАЄВ М.Р. Дякую, Андрію.

Дякую, пані Софіє.

Дякую, пані Ірино.

Колеги, хто проти? Утримались? Рішення прийнято одногосно.
Дякую.

Колеги, переходимо до питання. Я, з вашого дозволу, значить, може, змінити зараз розгляд. Я хотів би зараз, щоб ми послухали швидко, але це проблемна історія. Значить, питання про проблеми функціонування Національної комісії зі стандартів державної мови у порядку контролю за реалізацією Закону України "Про забезпечення функціонування української мови як державної". У нас зараз пані Оріся Демська. Я зараз надам її слово, щоб ми з вами послухали про ту ситуацію проблемну, яка там сталася.

В'ЯТРОВИЧ В.М. *(Не чути)*

ПОТУРАЄВ М.Р. Пане Володимире, я не бачу, бо я на такій відстані не бачу. Звичайно, колеги, я дам всім слово, я просто бачу присутню. Ми з'ясуємо, ми з'ясуємо.

Значить, колеги, я хочу сказати, що тут питання в тому, що в результаті ситуації, про яку ми зараз послухаємо, на жаль, є загроза по подальшому проведенню іспитів з державної мови для людей, які йдуть на держслужбу, з належним визнанням результатів їх іспитів, і таким чином з тим, щоб вони займали ті посади, які вони мають зайняти згідно з виграними конкурсами. Тобто тут взагалі не про мову ідеться, тут ідеться про процес, пов'язаний з тим, що люди виграють конкурси і не можуть отримати ті посади, на які вони конкурси виграли. І, на жаль, ситуація така, що в нас станом на сьогодні вже

7 тисяч людей без призначень чи, може, вже навіть більше. Значить, на наступному тижні буде ще більше. Тобто ситуація потребує... Чому ми поставили сьогодні це на розгляд? Ситуація потребує нашої швидкої реакції. Також буде реагувати Комітет з питань державного будівництва, можливо, Комітет з питань освіти і науки, хоча це не їхнє пряме питання, предмет відання.

Пані Орися, будь ласка, вам слово.

ДЕМСЬКА О.М. Дякую.

Колеги, велике спасибі, шановні панове депутати, пані і панове депутати, за, власне, те, що вам небайдужа ситуація, яка склалася навколо Національної комісії зі стандартів державної мови.

Я постараюся доволі швидко це все прокоментувати. Я хочу почати з цього, що зараз не ідеться про голову комісії, зараз ідеться про те, щоб повернути в легітимне русло роботу Національної комісії зі стандартів державної мови. Її делегітимізація веде до делегітимізації державних сертифікатів про рівень володіння державною мовою. На сьогодні, щоб бути точним, ухвалено до видачі 5 тисяч 333 державні сертифікати. Але проблема полягає в тім, що державні сертифікати генерує програмне забезпечення, яке збудоване таким чином, що підпис, печатка, цифровий підпис, цифрова печатка належить голові комісії Орисі Демській. І оскільки процедура зміни цього процесу, зміни самого формату державного сертифіката є пов'язане з легітимністю зміни голови комісії однієї на іншого, і в результаті найближчим часом, щоб це зробити швидко, потрібно буде мінімально три-п'ять днів. Тобто найближчим часом ми по ідеї маємо проблему.

Власне, критично важливо зрозуміти, що не йдеться про процедуру усунення чи, як там було написано, припинити повноваження голови і звільнити її з посади голови. Колегіальний орган, керівник колегіального органу не тільки може, але і повинен бути змінюваний. Це критично важливо

для молоді демократії, це критично важливо для інституції, яка щойно виникає. І, власне, це найкритичніше.

Сьогоднішня ситуація не виникла сьогодні, сьогоднішня ситуація...

В'ЯТРОВИЧ В.М. Пані Орися, я дуже перепрошую, що переб'ю, але, можливо, не всі в курсі. Сьогоднішня ситуація - про що йдеться? Дуже стисло, що справді сталося. Ви загальні речі говорите про важливість і небезпеку того, що сталося. Поясніть, що сталося, бо не всі в курсі точно.

ДЕМСЬКА О.М. Я прошу вибачення. Дев'ятого числа п'ять членів комісії провели засідання, на якому з порушеннями норм Конституції і взагалі з порушеннями припинили повноваження голови і звільнили мене з посади, її з посади. Розпочали процедуру виборів нового голови, однак на зауваження присутнього представника Світового конгресу українців, що це суперечить статті 35 прим.1 Закону "Про запобігання корупції", голосування було зупинено. В результаті покладено обов'язки на т.в.о. Мозгунова Володимира Володимировича. Це було 9 числа, 14 числа були внесені зміни до реєстру, рішення було виготовлено 15 числа. Така процедура, така послідовність уповноваження від комісії, оскільки це колегіальний орган, комісія повинна була уповноважувати т.в.о. голови комісії внести зміни до реєстру, такого рішення комісія не надала. В результаті зміни в реєстрі нелегітимізовані так, як повинні бути легітимізовані. І в результаті на сьогодні ми маємо підважування легітимності процесу передовсім іспитування і державних сертифікатів та неможливість підписати державний сертифікат належно, щоб видати це громадянам, власне, ті, які склали іспит на рівень володіння державною мовою.

Але ще раз кажу, ця ситуація склалася не сьогодні, вона почалася десь в січні-лютому 2020 року. Впродовж 20-го року ми були без приміщення, хоча були сформовані ще 6 листопада 2019 року. Приміщення ми отримали,

до речі, від Верховної Ради лише в 21-му році. В нас на перший рік створені всі умови, що ми не змогли використати кошти, ми повернули 20 мільйонів. І це була перша сутичка з МОНом.

Наступна сутичка з МОНом була перед запуском іспиту, оскільки нас переконували, що ми не запустимо іспит. І, до речі, тому ми були у вас на комітеті і, власне, тоді ми відповідали на запитання. І, наскільки я пам'ятаю, саме депутат В'ятрович запитав: "Ну, так ви готові чи ні?". Тому що вже на той момент в суспільстві було розігнано інформацію, що комісія не готова приймати іспит і так далі. Ми тоді переконували вас, що ми готові, і запустили іспит. Однак треба розуміти, що порядок іспитування, Міністерство освіти і науки, порядок іспитування, тобто той документ, який став підставою запуску іспиту і розроблення електронної програми, яка значно зменшує корупційну складову, тривав з 1 вересня по 25 січня.

Колеги, погодження МОН, перше погодження МОН порядку іспитування тривало з 1 вересня по 25 січня. В результаті проект як проект, як постанова Кабінету Міністрів воно стало 14 квітня 21-го року. Тільки тоді ми змогли запустити тендер на виготовлення електронної програми іспитування. І не випадково і громадянське суспільство казало, що ми не працюємо, що ми не готові до іспиту, що ми не запускаємо, тому що справді це так виглядало. Це справді так виглядало. І лише титанічне зусилля – ми запустили цей іспит. За два місяці ми фактично запустили програмне забезпечення. І все було би нічого, але є такий документ, як Порядок уповноваження установ. Порядок уповноваження установ – це той документ, який засвідчує, що саме такі, такі, такі університети ми маємо право уповноважувати, і відповідно до університетів підв'язані екзаменатори. Так от, іспит ми запустили згідно з законом 16 липня. А цей документ був погоджений 24 липня. Відповідно на момент старту іспиту ми не могли уповноважити повноцінно університети. Нас тоді порятували Асоціація бібліотек і Асоціація міст України. Перевіряли іспит на старті співробітники

апарату, тому що екзаменатори, частина, були залучені відповідно до Постанови 911. Але це не були ті уповноважені екзаменатори, які мали бути уповноваженими, тому що опублікована постанова уповноважених була тільки 24 числа.

В результаті це зрикошетило по іспиту, і структурний системний іспит на 120 хвилин, який відповідає вимогам – тим, які висуває стаття 9, щоб відповідало європейським вимогам іспитування, зі 120 хвилин довелося зробити 30 хвилин. Міністр освіти і науки пропонував 15 хвилин. Це була чергова сутичка з міністром. Я категорично на це не погоджувалася, і тому залишився іспит на 30 хвилин. Через це ми отримали велике число оскаржень. Велике число оскаржень.

Найцікавіша історія відбулася навіть не весь той час, який відбувалася, найцікавіша історія була з тим, як три комітети Верховної Ради звернулися до Кабінету Міністрів України про те, щоб збільшити чисельність співробітників апарату, які кожного божого дня проводять іспит приблизно тисячі людей з 20-и до 30-и. Тобто цих 10 людей ми тричі погоджували проект змін до Постанови 85. Тричі. На сьогодні ми вже закінчили погодження. Ба більше, колеги, коли вся комісія мала честь бути у вас на першому комітеті, якщо пригадаєте, це йшлося за кілька тижнів до запуску іспитів, НАЦ запропонував скоротити 20 співробітників апарату до 14 співробітників апарату. Так що це все є тривала системна робота з руйнування Національної комісії зі стандартів державної мови і це все веде до того, щоб не виконати Закон "Про забезпечення функціонування української мови як державної". І це репутаційні ризики і для парламенту, і для Президента, і для Кабінету Міністрів.

ПОТУРАЄВ М.Р. Пані Орися, я змушений вас перервати.

ДЕМСЬКА О.М. Все.

ПОТУРАЄВ М.Р. Володимир В`ятрович, будь ласка.

В`ЯТРОВИЧ В.М. Доброго дня. Я ще хотів би запитати, таки є, я бачу, представники Національної комісії зі стандартів державної мови.

ПОТУРАЄВ М.Р. Там є точно Міністерство освіти і науки, Володимире. І вони вже хочуть сказати. У нас залишилось на розгляд цього питання 10 хвилин.

В`ЯТРОВИЧ В.М. Я дуже коротко буду. Отже, справді, для нас надзвичайно важливо і для того щоб комісія розгорнула свою роботу, власне, тому ми надавали і будемо надалі надавати будь-яке сприяння, яке може надати наш комітет для розгортання роботи вашої комісії. Тому ми стурбовані, чесно кажучи, тим, що комісія, яка тільки розпочала свою роботу, зараз, на жаль, стикається з тим, що ця робота може зупинитися. Це категорично неприпустимо, і відповідно будемо вчиняти все, що можливо, для того, щоб та робота не була таки зупинена.

У мене відтак питання до працівників комісії, які, власне, голосували за усунення голови. Чи відомо їм, що Закон № 2704 не наділяє комісію повноваженнями звільняти голову та призначати виконувача обов`язків? Якщо відомо, тоді просив би сказати, на який інший нормативний акт ви покликалися, власне, здійснюючи це голосування і назначаючи виконувача обов`язків?

ПОТУРАЄВ М.Р. Будь ласка, представники комісії.

_____. Добрий день, шановні члени українського парламенту! Дякую, що нам надали можливість виступити на засіданні комітету. Хочу зауважити насамперед, що ми вдячні за те, що нам вперше...

В`ЯТРОВИЧ В.М. Колеги, у нас справді мало часу. Ми не дали можливість виступити, ми задали конкретне питання (я хочу відповіді): на які нормативні акти ви опиралися, знімаючи голову комісії і призначаючи виконувача обов`язків, зважаючи на те, що Закон 2704 не передбачає таких функцій від членів комісії?

_____. Так, закон передбачає, що комісія є центральним органом виконавчої влади зі спеціальним статусом. Крім того, закон говорить про те, що будь-яке рішення комісії приймається 5 голосами – простою більшістю із складу комісії, який закон визначає, що це 9 членів комісії. Зараз нас є насправді 8.

В`ЯТРОВИЧ В.М. Я так і не почув відповіді. Ще раз: на які нормативні акти ви покликалися, здійснюючи це рішення? Прошу дуже конкретно, у нас дуже мало часу залишилося. Різного роду словесної еквілібристики ми в парламенті достатньо багато чуємо. Від вас я зараз хочу дуже конкретну відповідь: на що опиралися, здійснюючи таке рішення, ухвалюючи таке рішення?

_____. Закон України "Про забезпечення функціонування української мови як державної", Положення про Національну комісію, яке затверджено постановою Кабінету Міністрів, і Порядком виборів голови, який ухвалює...

В`ЯТРОВИЧ В.М. Як людина, причетна до написання цього закону, не пригадую таких пунктів. Можливо, я забув. Просив би назвати конкретний пункт, на який ви опираєтесь.

_____. Це комплекс пунктів. Я готовий...

В`ЯТРОВИЧ В.М. Колеги, я вважаю, що це трошки неповага до народних депутатів заслуховувати такого роду відповіді. Ми очікуємо конкретної відповіді. І я вам нагадую, що ви маєте діяти виключно в рамках чинного законодавства, а не інтерпретації в стилі комплексу пунктів.

ПОТУРАЄВ М.Р. Пане Володимире, колеги, я вибачаюсь, я маю слідкувати за часом. Поки члени комісії можуть подумати, а ми надамо слово зараз представникам Міністерства освіти і науки. Будь ласка.

_____. Стаття 46 говорить...

ПОТУРАЄВ М.Р. Колеги! Вимкніть мікрофон. Дякую. Колеги, у вас є час подумати трошки. А зараз слово Міністерству освіти і науки. Будь ласка, колеги.

ЗАХАРІН С.В. Шановні колеги, доброго дня, доброго здоров'я. Міністерство освіти і науки України щиро вас вітає з Днем єднання. Державний секретар Міністерства освіти і науки Захарін Сергій Володимирович.

Ця ситуація, яка склалася в Національній комісії, нас також дуже турбує. Дев'ятого лютого комісія на своєму засіданні 5 голосами "за" ухвалила певні рішення. Ані парламент, ані Міністерство освіти і науки не мають повноважень втручатися в роботу комісії. Комісія ухвалила рішення,

що пані Демська звільнена з посади голови комісії і на пана Мозгунова тимчасово покладено обов'язки голови комісії.

Кожен з нас може по-різному ставитися до цих рішень, але закон каже, і я відповідаю на запитання, що каже закон: закон каже, що рішення комісії вважаються прийнятими, якщо за нього проголосували 5 членів комісії. Крапка. І друге, рішення комісії є обов'язковими до виконання на всій території України і можуть бути оскаржені в судовому порядку.

У кожного з нас можуть бути певні думки щодо обґрунтованості, мотивації, законності цих рішень, але ці рішення є, вони, як-то кажуть, відбулися. Якщо якась фізична особа, якщо якісь громадські активісти вважають, що вони незаконні, вони мають їх оскаржувати...

В'ЯТРОВИЧ В.М. Ми зараз спілкуємося не з громадськими активістами, я перепошую. Ми зараз спілкуємося з народними депутатами.

ЗАХАРІН С.В. Я надам усі відповіді на запитання, але я спочатку хотів би довести позицію міністерства. Якщо вона вам цікава, я продовжу.

Крім того, і пані Орися Демська, і члени комісії багаторазово зверталися до органів влади різного рівня, в тому числі до Прем'єр-міністра України, який отримував звернення від членів комісії, і на підставі цього дав доручення Міністерству освіти і науки провести нараду і з'ясувати проблемні питання щодо роботи цієї комісії. Така нарада була проведена 14 лютого під головуванням міністра. Міністр освіти і науки як член уряду, який скеровує роботу Національної комісії, запропонував певне рішення, а саме: перше, членам Національної комісії забезпечити неухильне виконання тих повноважень, які покладені на комісію; друге, ініціювати перед Кабінетом Міністрів України створення робочої групи з повної перевірки виконавської дисципліни в роботі комісії. Ми щиро сподіваємося, що така перевірка буде

проведена. Є Постанова Кабінету Міністрів № 844, яка регламентує проведення такої перевірки.

Що торкається того, яке наше ставлення до дій державного реєстратора ... *(не чути)* комісії. У Міністерства освіти і науки немає жодних повноважень надавати таку правову оцінку. Тому таку правову оцінку ми відповідно і не надавали. До нас надійшов протокол, в якому викладені ті рішення, які ухвалила комісія, у нас він є, він, вочевидь, є і у членів комітету. Потім цей протокол був направлений до державного реєстратора, він виконав певні ... *(не чути)*

У мене є проект довідки, яка підготовлена до засідання комітету. В 10-у абзаці написано, що викликає занепокоєння поширена в ЗМІ інформація що до звільнення голови комісії причетний міністр освіти і науки України. Я хочу вас запевнити, що інформація про те, що причетний міністр, оприлюднюється виключно в соціальних мережах, на сторінці Олесі Демської. В засобах масової інформації немає жодних повідомлень про те, що до звільнення пані Орісі причетний міністр освіти і науки України. П'ять членів комісії проголосували за звільнення пані Демської. Вони, ці члени комісії, зараз присутні, ви бачите, що вони можуть або підтвердити, або спростувати своє рішення. Переважна більшість комісії визначилась.

Дякую.

В`ЯТРОВИЧ В.М. Пане голово, дозвольте.

ПОТУРАЄВ М.Р. Будь ласка, пане Володимире.

В`ЯТРОВИЧ В.М. На жаль, ми знову бачимо якусь підміну понять. Я прекрасно розумію, яким чином ухвалюється рішення комісії. Але ще раз наголошую, що законом не передбачено повноважень звільняти голову

комісії. І досі, і досі я не почув жодного покликання на пункт закону, де йшлося б про те, що ви маєте на це право. Це перше.

Друге, у мене запитання безпосередньо до Сергія Володимировича. Сергію Володимировичу, ви призначені на вашу посаду 28 липня 2021 року, так? Сергій Володимирович Захарін.

ЗАХАРІН С.В. Так, я призначений на посаду...

В'ЯТРОВИЧ В.М. Скажіть, будь ласка, а чи у вас є сертифікат? Чи здавали ви іспит?

ЗАХАРІН С.В. Я не здавав іспит.

В'ЯТРОВИЧ В.М. Значить, ви не мали права бути призначеним. Можливо, ми маємо справу з конфліктом інтересів?

ЗАХАРІН С.В. Як тільки в порядку денному роботи комісії буде розглянуто питання щодо законності мого призначення, я готовий вам давати відповідь на це запитання.

В'ЯТРОВИЧ В.М. От як тільки це питання буде вирішено, тоді, я думаю, нам буде якийсь сенс говорити з вами як з представником Міністерства освіти. Наразі можна вважати ваше призначення здійсненим в порушення закону.

ПОТУРАЄВ М.Р. Колеги, давайте...

ЗАХАРІН С.В. Наскільки мені відомо, головує на засіданні комітету голова комітету, він надав мені слово. Я з повагою до голови комітету даю інформацію, яку в мене запитують.

ПОТУРАЄВ М.Р. Звичайно я надав слово. І поки ви говорили, я отримав інформацію, що не все гаразд з сертифікатом, тому, власне, ремарка колеги Володимира В'ятровича абсолютно мала підстави під собою.

Колеги, у нас немає часу, у нас ще дуже важливе питання на розгляді пані Тетяни Скрипки, Юрія Павленка і Павла Сушка.

Знову-таки, я хочу підкреслити, в проекті рішення комітету по цьому пункту жодного немає пункту, який стосувався би когось особисто чи навіть самих процесів призначення чи звільнення. Нас як комітет в межах наших повноважень цікавить зараз лише тільки питання про забезпечення законного складання іспитів і законного отримання законних сертифікатів людьми, які законно виграли конкурси і претендують обіймати ту чи іншу державну посаду. Більше нас нічого в цьому сенсі зараз не цікавить під час розгляду цього питання.

Колеги, проект рішення розданий, я сподіваюсь, що всі з ним встигли ознайомитись.

Зараз буквально, Володимире, коротка ремарка і я буду ставити на голосування, бо часу зовсім немає.

В'ЯТРОВИЧ В.М. Цілком підтримую цей проект рішення. Єдине, що хочу, зважаючи на те, що було озвучено пані Орисею, прошу ще такий додатковий пункт важливий для нас, оскільки ми хочемо з'ясувати законність цих дій. Отже, звернутися до Колегії із розгляду скарг у сфері державної реєстрації Міністерства юстиції України з проханням з'ясувати законність і в разі виявлення порушень переглянути зміни даних до керівника комісії в Єдиному державному реєстрі юридичних осіб та фізичних осіб – підприємців

та громадських формувань. Тому що, на жаль, зараз здійснюється видача сертифікатів. Щоб потім у нас не виникло питання з приводу їхньої незаконності.

Прошу включити цей пункт. І в цілому підтримую.

ПОТУРАЄВ М.Р. Повністю підтримуємо. Ми маємо зробити так в нашому рішенні, щоб убезпечити людей, які чесно склали іспити, що їх сертифікати не будуть потім опротестовані. Повністю підтримую такий підхід.

Пані Оріся, вам буквально два слова, буквально два. Не маємо часу.

ДЕМСЬКА О.М. Два слова. По-перше, велике спасибі. Я дуже прошу захистити апарат комісії. Сьогодні були крики, зневага і вкрай неетична поведінка т.в.о голови комісії.

ПОТУРАЄВ М.Р. Дякую.

Юрій Олексійович Павленко, будь ласка.

ПАВЛЕНКО Ю.О. Я так розумію, це до питання проекту рішень. На мій погляд, жахлива ситуація. Це, знаєте, коли робимо, красиві слова говоримо, а не готові до запровадження. І, на жаль, ми отримали цю ситуацію, коли всю країну кинули на серйозні ризики можливості працювати і ставимо фактично під сумнів роботу величезної кількості посадових осіб, починаючи від Державного секретаря Міністерства освіти і науки. Тобто жахлива ситуація.

Тому, от коли ми дискутували взагалі про початок роботи комісії, ми і говорили: давайте спочатку запусимо, а потім будемо робити це обов'язковим для всіх. А так ми фактично рік зараз поставили державу, в

умовах дуже непростих, інституційно зробивши її слабкою. Так? В умовах от навіть сьогоднішнього дня можливої війни.

Разом з тим, у нас немає великого часу для дискусії, рішення підготовлене. Але те, що я почув, так, є сумнівні речі, які би я в цьому рішенні, от в пояснювальній частині, можливо, виключив би до з'ясування точних обставин.

Перше питання, стосовно повноважень і можливості комісії звільняти. За логікою, якщо ми пишемо, що стаття 46-а, якщо я не помиляюся, закону наділяє право комісію із числа своїх членів обирати голову, то за логікою ті, хто обирають, ті мають право звільняти і призначати нового. Тому ще раз...

В'ЯТРОВИЧ В.М. *(Не чути)*

ПАВЛЕНКО Ю.О. Це логіка взагалі законодавства.

Але далі ми просто в своєму вже рішенні робимо цей висновок, що, можливо, це незаконно. Але, на мій погляд, це сумнівно.

(Загальна дискусія)

ПАВЛЕНКО Ю.О. Хорошо. Тобто ми не маємо в самому поясненні робити якісь висновки. Ми можемо в рішенні звернутися: дати нам пояснення компетентних органів стосовно законності такого рішення, на підставі...

(Загальна дискусія)

ПАВЛЕНКО Ю.О. Я думаю, що ми не можемо зараз дати цей висновок, що це...

(Загальна дискусія)

ПАВЛЕНКО Ю.О. У нас немає, бачите, достатньо для цього часу, щоб зараз з'ясувати. Тому з'ясування має бути...

Далі, стосовно міністра звучала інформація і тут є про його втручання, і є спростування, я так розумію, від міністерства про те, що він не втручався. Я думаю, теж некоректно з нашого боку в самому рішенні...

(Загальна дискусія)

ПАВЛЕНКО Ю.О. Ну є. "Викликає занепокоєння поширена в ЗМІ інформація". Ми ж комітет. "Поширена в ЗМІ інформація".

ПОТУРАЄВ М.Р. *(Не чути)*

ПАВЛЕНКО Ю.О. Це наша задача тут якраз з'ясувати: викликати міністра, хай скаже. Так.

Тому я просив би, щоб ми от деякі речі, де ми робимо уже висновки, не з'ясувавши ці обставини в рамках засідання, все-таки вилучити.

Що стосується "вирішив звернутися", "поставити задачу" – тут, в принципі, так, все коректно. Але оцю пояснювальну частину взяти за основу і просто зробити коректною у відповідності до законів.

(Не чути)

_____. Шановні колеги, вас не чути.

ФЕДИНА С.Р. Я перепрошую, але нічого не чути, що відбувається.

ПОТУРАЄВ М.Р. Пані Софіє, вибачте, я забув увімкнути мікрофон.

Я кажу, що я не погоджуюсь із зауваженнями Юрія Олексійовича, що ми не можемо тлумачити наш власний закон, який ми куруємо, 2704. Але я погоджуюсь з тим, що там є абзац, де не дуже коректно про міністра особисто написано, бо все решта, що про міністерство написано, там все коректно.

Я, ставлячи на голосування проект рішення, хочу при тому при всьому, Юрію Олексійовичу, я хочу подякувати всім, які б зараз конфлікти там не були, членам комісії.

Пані Орисю, вже немає часу зовсім. Вибачте. Але у нас дуже важливе питання.

Всім членам комісії, всім, без виключення, хочу подякувати апарату комісії. Видано 33 тисячі сертифікатів, вибачте, 133. Більше 100 тисяч сертифікатів. Проведені в дуже важких умовах іспити. І проводяться іспити. Я хочу подякувати всім, колеги, і пані Демській, і колегам в комісії, всім членам комісії, всім співробітникам апарату комісії за роботу в дуже важких умовах, які, тим не менше, забезпечили своєчасне виконання вимог закону. Дякую вам всім.

Я сподіваюся, що всі конфлікти будуть подолані, що комісія повернеться до нормальної роботи і до нормальних людських стосунків між членами комісії. А люди, які добросовісно склали іспити, отримають належні сертифікати і обіймуть ті посади, на які вони виграли конкурси.

Колеги, я ставлю на голосування.

ПАВЛЕНКО Ю.О. І ще, щоб Міністерство освіти надало нам чітку інформацію, що сертифікати будуть видаватися, що не буде збоїв. Хай нам підтвердять, як вони бачать цей процес.

ПОТУРАЄВ М.Р. Підтримую.

Значить, колеги, я тоді прошу підтримати рішення.

_____. Микита Русланович, дозвольте?

ПОТУРАЄВ М.Р. Ні, не дозволю.

Колеги, прошу підтримати рішення комітету в редакції комітету з тими зауваженнями, які ми обговорювали, доповнення Юрія Олексійовича Павленка одне і Володимира В'ятровича друге, і вилучення за пропозицією народного депутата Павленка і народного депутата Сушка. Тобто два доповнення, одне вилучення. Добре?

Колеги, хто за, прошу голосувати.

ФЕДИНА С.Р. Федина – за.

ПОТУРАЄВ М.Р. Дякую.

АБДУЛЛІН О.Р. Абдуллін – за.

ПОТУРАЄВ М.Р. Дякую, пане Олександрє.

БОБЛЯХ А.Р. Боблях – за.

ПОТУРАЄВ М.Р. Дякую.

Пані Ірину побачив теж. І пан...

Колеги, хто утримався? Хто проти? Дякую. Одноголосно, так? Одноголосно прийнято.

Колеги, наступне питання дуже важливе. Дивіться, я затримаюсь стільки, скільки я зможу. Значить, це питання у нас про Звіт Рахункової

палати про результати аудиту ефективності використання коштів державного бюджету на надання одноразової натуральної допомоги "паунок малюка".

Тетяна Василівна, будь ласка, ви координуйте.

СКРИПКА Т.В. Так. Дуже дякую вам.

ПОТУРАЄВ М.Р. Колеги, я просив би, якщо комусь треба зараз залишити засідання, будь ласка, залишайтеся на зв'язку. Але ми починаємо слухання питання.

СКРИПКА Т.В. Дякую нарешті за можливість все ж таки заслухати на комітеті Звіт Рахункової палати. Зокрема хочу наголосити, що в понеділок на підкомітеті, дякую Андрію Васильовичу, який офлайн прийшов до нас на підкомітет, і в емоційній і змістовній дискусії ми все ж таки заслухали звіт. Скажу чесно, в шоці, що відбувається навколо даного проекту, зокрема "паунок малюка" – це не сказати нічого. Від початку того, що міжнародна технічна допомога взагалі законодавчо не визнана, за те, що державі нанесені збитки понад 129 мільйонів гривень. Також на сьогодні залишається невирішеним питання все ж таки контролю за використанням як грошової компенсації вартості "пакунку малюка", так і за якістю саме комплектації цих товарів.

Я би хотіла все ж таки, пане голову, надати слово Андрію Васильовичу, але перед тим сказати і наголосити на тому, що на підкомітет були запрошені правоохоронні органи. На жаль, ніхто з них не доєднався ні онлайн, ні офлайн.

Також під час засідання підкомітету з'ясувалося те, що на початку цього проекту були представники, під час укладання даного меморандуму були представники Міністерства економіки, потім це все унаслідував Секретаріат Кабінету Міністрів, і нарешті зараз за цей весь "паунок малюка"

відповідає Міністерство соціальної політики. Я хочу сказати, що заявили і, мабуть, присутні сьогодні запрошені на нашому підкомітеті представники Міністерства соціальної політики, Секретаріату Кабінету Міністрів, а також Міністерства економіки, тому що, я так розумію, що дуже багато питань буде від Андрія Васильовича до них.

Андрію Васильовичу, будь ласка, дуже коротко і по суті, тому що часу обмаль.

СУШКО П.М. Одну ремарку я прошу як заступник голови комітету.

ПОТУРАЄВ М.Р. Коротенька ремарка Павла Миколайовича Сушка.

СУШКО П.М. Прошу всіх членів комітету уважно послухати представника Рахункової палати. Те, що було почуто на підкомітеті – це просто жах, це просто ганьба, і це просто зрада взагалі дитячої сфери і того всього прекрасного, що робиться для дітей! Розумієте? Все, до чого чиновник доторкається в дитячій сфері, все це розкрадається, до дітей нічого не доходить, якісь палки ставлять постійно, когось всовують в якісь схеми.

Послухайте, будь ласка, і треба вже робити висновки, викликати правоохоронців сюди, щоб вони також разом вже виводили когось в наручниках звідси.

СКРИПКА Т.В. Дякую, Павле Миколайовичу.

Я прошу...

ПОТУРАЄВ М.Р. Колеги, насправді документи всім роздані. Я пропоную зараз проголосувати рішення підкомітету, а потім послухати Андрія Васильовича Майснера. Добре?

Колеги, я тоді ставлю на голосування пропозицію щодо прийняття рішення, рекомендованого підкомітетом в редакції Тетяни Василівни Скрипки.

Колеги, хто за те, щоб підтримати? Хто за?

СУШКО П.М. З доповненням, щоб звернутися до правоохоронних органів.

СКРИПКА Т.В. Там основне рішення, що звернутися до правоохоронних органів.

ПОТУРАЄВ М.Р. Ірина Мирославівна Констанкевич – бачу.

Боблях – за.

Хто проти? Хто утримався? Колеги, рішення прийнято.

Колеги, ми не закриваємо комітет. Кому бігти на зустрічі, будь ласка, залишайтеся на зв'язку.

Рішення прийнято. Але ми зараз заслуховуємо Андрія Васильовича Майснера.

ПАВЛЕНКО Ю.О. Микито Руслановичу, але поки ви зараз ще на місці, я хочу звернути увагу, що в черговий раз оновлений телеканал "Рада" ігнорує засідання комітетів, не дивлячись на відповідні рішення, постанови Верховної Ради. Що вони зараз показують в ефірі, але точно не роботу комітетів. Тому я наполягаю на тому, що питання заслухати ситуацію з тим, як працює телеканал "Рада" і що він показує, перетворившись з телеканалу Верховної Ради на пропагандистський канал влади, на жаль, це чергове цьому підтвердження.

ПОТУРАЄВ М.Р. Не можу з вами погодитися, Юрію Олексійовичу. Жодного разу там не був, мене не запрошують, дискримінують владу, я вважаю, так що...

СКРИПКА Т.В. Юрію Олексійовичу, у нас наразі дуже важливе питання. Я прошу зараз приділити йому увагу.

Дякую.

ПОТУРАЄВ М.Р. Будь ласка, Андрію Васильовичу, вам слово.

МАЙСНЕР А.В. Шановний Микито Руслановичу, шановні народні депутати члени комітету, учасники засідання комітету! Нарешті у мене є можливість донести до вас основні відомості за результатами аудиту, проведеного Рахунковою палатою. Тема була ще до того, як ми вийшли на аудит, резонансною, обговорювалося широко в засобах масової інформації, в експертному середовищі і серед чиновництва.

Дійсно, класна ідея, але, як завжди, неналежним чином підготовлена. І цей проект реалізовувався у два етапи. Перший етап реалізовувався безпосередньо через обласні державні адміністрації, був міжбюджетний трансферт субвенції направлений в регіони, і профільні управління уклали угоди з міжнародним посередником, який по суті є міжнародною комерційною підрядною організацією ООН, називаючи себе всюди у всіх високих кабінетах українських і не тільки безпосередньо підрозділом структури ООН. І ця "парасолька" якраз, ви зараз побачите і почуєте, що вона дозволила зробити на сьогодні, а ми говоримо зараз за період 2018, 2019, 2020 роки, які підпали під аудит.

Доведеться через обмеженість вашого часу говорити дуже стисло. Понад 129 мільйонів збитків, які складаються з двох сум. По першому проекту міжнародної технічної допомоги, який через ОДА як головних

розпорядників на місцях на регіональному рівні реалізовувався, це найбільша частина збитків, і потім безпосередньо Мінсоц вже реалізовував цей проект.

Два цих проекти МТД були зареєстровані у встановленому порядку. В нас є лише підзаконний акт у вигляді постанови Кабінету Міністрів. Ніде в жодному Законі України не сказано, що таке МТД, як вона формується, хто які внески туди робить, в якому вигляді. Тобто на сьогодні лише одна постанова Кабінету Міністрів. Це по суті потенційно "чорна діра". І цей кейс демонструє чітко, що відбувається під цією "парасолею".

Що відбулося? Ми мали видати "пакунки малюка". Спочатку лише про це йшлося. Потім ще грошова компенсація – на вибір була. Ми видали дійсно за цей період, який аудиту підпадав, 587 з лишнім тисяч одержувачів отримали "пакунки малюка". Але через недбалість, через неналежну діяльність чиновництва, які безпосередньо відомства відповідали за реалізацію цього проекту, особливо на початковій стадії, понад 124 тисячі родин (по суті одержувачів, так будемо казати, осіб) взагалі не отримали "пакунки малюка", не дивлячись на те, що парламент ухвалив відповідні всі умови, Закон України "Про Державний бюджет", були передбачені кошти, було гарантоване право всім рівно отримати ці "пакунки малюка". Елементарна недбалість.

Довго радилися, як же ж освоїти ці кошти. Замість того, щоб провести все за законами України і провести на конкурсних засадах, розмістити ці кошти, а це фантастичні кошти – мільярдні, зробили наступне: зробили вигляд міжнародної технічної допомоги, зареєстрували картки двох проектів міжнародної технічної допомоги, раніше цим займалося Мінекономіки, потім пізніше функція була передана Секретаріату Кабінету Міністрів. Жодної копійки, жодної одиниці виміру роботи, послуги, що завгодно, що саме в таких формах може бути міжнародна технічна допомога, Україні не було надано за ці три бюджетні періоди. Всі гроші, які були витрачені на "пакунки малюка", вийшли з державного бюджету України, частина через

міжбюджетні трансферти було витрачено ОДА, частина безпосередньо Мінсоцом.

Найголовніше, що, імітуючи міжнародну технічну допомогу, підробляючи офіційні документи, вводячи в оману українське суспільство і платників податків, а також парламент, який, до речі, був змушений на певній стадії якось легітимізувати цю ситуацію з ЮНОПС, який з'явився як посередник у цій схемі (я по-іншому не можу це назвати), вносячи зміни до законодавства. Але ті зміни, які були ухвалені, не давали права і надалі цю схему реалізовувати.

У чому полягала схема? Мало того, що уникнули Закону України "Про публічні закупівлі", врешті-решт все одно українська компанія по суті постачальник цих "пакунків малюка", просто вона уникнула конкурсних засад і від ЮНОПСу отримала розміщення на електронному майданчику закупівель ООН цього замовлення.

Далі. Була вставлена без будь-якого обговорення, економічного обґрунтування комісія за так зване управління проектом. Я впевнений, шановні народні депутати, ви чудово розумієте, що управління проектом, про яке жодним словом не написано в жодному документі під цим проектом, це означає ніщо. Тобто не написано, що таке управління проектом, що туди входить, який пакет послуг, ще щось, просто вписали: управління проектом - 4,5 відсотка від загального обсягу бюджетного фінансування за рахунок коштів бюджету. Таким чином, через цей "схематоз" (вибачте за вислів, він народний вже, доволі усталений) міжнародна організація незаконно з порушенням вимог національного законодавства України заволоділа коштами в понад 129 мільйонів гривень.

В Рахунковій палаті весь цей час, очікуючи якихось хоча б повідомлень про хід слідства, ми направляли матеріали в ОГП, було зареєстровано кримінальне провадження, чомусь віддано не за підслідністю Національній поліції, після робочих консультацій, наскільки я неофіційно знаю, нібито

мали передати в НАБУ. Все це триває доволі давно, бо рішення було прийнято ще в травні про результати аудиту. На сьогодні ніхто не покараний. Зі 129 мільйонів збитків тільки 33 відшкодовано. І то, я вимушений був особисто підписати 3 чи 4 листи на Мінсоц і разом з Мінсоцом "вибивати" ці гроші з ЮНОПС для того, щоб вони повернули кошти.

Весь цей час в порушення бюджетного законодавства України ці кошти перебували у взагалі сторонній організації. Це бюджетні кошти платників податків, українців! Значить, на сьогодні більша частина, а це майже 100 мільйонів гривень до цих пір не відшкодовані до бюджету.

Ситуація, чесно кажучи, я 3 роки член Рахункової палати, заступник голови, безпрецедентна. Я боюся, що цей кейс може продемонструвати нам, що це системно, тому що ми не знаємо сьогодні в доволі нерегламентованій царині законодавчій щодо МТД, що відбувається по інших проектах міжнародної технічної допомоги в Україні. Тому цей кейс дуже показовий, він соціально гострий.

Я ще раз скажу, що порушено законне право на отримання "пакунків малюка" сотень тисяч одержувачів-громадян України. Мені здається, це більш ніж кричущі відомості, які мали би змусити зокрема НАБУ, ОГП і взагалі правоохоронну систему, там уже нехай вони між собою визначають підслідність, процесуальне керівництво тощо, визначити коло осіб, відповідальних за такі дії з ознаками кримінальних злочинів, а саме: ознаки 366-ї – "службове підроблення документів", у деяких 367-ма – "службова недбалість", у деяких – "в групі осіб за попередньою змовою щодо розтрати і заволодіння" - 191-ша, частина п`ята, за якою якраз і зареєстровано ОГП кримінальне провадження.

Ситуація дуже серйозна. І якщо сьогодні показово держава, зокрема я дуже просив би вас через призму парламентського контролю на правоохоронні органи звернутися, щоб надали відомості про хід слідства. Ми готові – Рахункова палата і я особисто як відповідальний за цей аудит – в

межах своїх повноважень повністю викластися для того, щоб дійшло до вироків суду.

Я ще раз доведу до вас інформацію, лише за нашої каденції в Рахунковій палаті, ми 3 роки тому були обрані, взагалі пішли якісь хоча би кримінальні провадження. В мене їх особисто, за моїми матеріалами, за моїм підписом, правоохоронні органи дали 144 на сьогодні кримінальних проваджень. Всі майже тяжкі статті. Два вирокі суду за нецільове використання бюджетних коштів. Це прецедент невиданий для України, щоб когось за нецільове використання коштів визнавали засудженими іменем України. Тому прецеденти, слава богу, є.

Якщо це залишати без належної відповіді, я боюся, що ми й далі будемо втрачати фантастичні ресурси бюджетні і потім нам не буде що пояснювати платникам податків, як на сьогодні реалізовується вимога національного законодавства органами виконавчої влади та ще й у співпраці з певними міжнародними організаціями.

Дякую за увагу. Готовий відповідати на питання.

ПОТУРАЄВ М.Р. Павло Миколайович Сушко.

Будь ласка.

СУШКО П.М. Дякую пану Майснеру.

Нам треба зараз з'ясувати, на якій підставі було сплачено ЮНОПСу кошти за управління проектом, коли Рахункова чітко вказує, що техдопомоги не було, а «пакунок малюка» реалізовувався фактично за державні кошти. І питання тоді до Мінекономіки або Мінфіну: на якій підставі було здійснено реєстрацію цього проекту і чи надійшли до України ці кошти реально? Два питання до Мінекономіки і Мінфіну: на якій підставі було здійснено реєстрацію проекту і чи дійшли кошти в Україну?

СКРИПКА Т.В. Я так розумію, що представників Міністерства фінансів немає, а Наталія Григорівна Солових, начальник відділу ліцензування з посередництва у працевлаштуванні за кордоном Управління реалізації політики зайнятості та розвитку людського капіталу Міністерства економіки України, вона повинна бути з нами на зв'язку.

Наталіє Григорівно, ви з нами? На жаль, немає. А хтось із Секретаріату Кабінету Міністрів є? Ну ось колеги...

СУШКО П.М. В мене пропозиція є, шановний пане голово, така. От я зараз був тільки що на Комітеті з питань здоров'я нації, в них комітет розпочинається з переклички запрошених осіб – хто є, а кого немає. Якщо не прийшов, одразу інформувати Кабінет Міністрів (одразу!) і приймати рішення по конкретній посадовій особі, яка проігнорувала виклик на засідання комітету. В колишні часи на комітеті люди «сознание теряли», коли їх викликали. А зараз дозволяють собі не доходити сюди.

ПОТУРАЄВ М.Р. Я підтримую повністю. Повністю підтримую. Так нам для цього не треба навіть приймати ніякого рішення, голосувати, бо є факт... *(Шуму зали)* Ні, чекайте, нам не треба нічого переносити, бо пропозицію підкомітету, яка була сформована на підставі доповіді Андрія Васильовича і його розслідування, ми вже проголосували. І звернення від нас на всі компетентні правоохоронні органи вже піде. Я просто кажу, що нам...

СУШКО П.М. Треба відкласти тоді. Це важливе питання, треба послухати їх.

ПАВЛЕНКО Ю.О. У мене є пропозиція, що зробити.

ПОТУРАЄВ М.Р. Ми можемо продовжити розгляд, по-перше, повернутися до цього питання, але я кажу, що листи... *(Шум у залі)* Та почекайте! Нам треба закрити комітет. Ми вже прийняли рішення по цьому питанню.

Значить, ми можемо за неявкою осіб вже просто подавати, нам не треба голосувати за це.

СУШКО П.М. Нехай секретаріат тоді робить ці звернення.

ПОТУРАЄВ М.Р. Ми можемо подати відповідні листи з вимогою висловити догану чи якимось так. Давайте, слухайте, поки у нас Мінфін з'явився...

ПАВЛЕНКО Ю.О. Я в продовження просто нашого рішення і оцієї дискусії. Я пропонував би, ми сьогодні рішення ухвалили, звернулися до правоохоронних органів, я пропонував би, щоб ми рішення доповнили тим, щоб протягом місяця запросити правоохоронні органи і інші відповідальні за реалізацію цього проекту посадові особи Міністерства соціалістики для інформування про дії на виконання нашого сьогоднішнього рішення комітету. От контрольна функція, не звіту вже навіть Рахункової палати, а контрольна функція нашого рішення комітету, наприклад, протягом місяця. Наприклад, таким чином.

ПОТУРАЄВ М.Р. Це техніко-юридична правка, вона не стосується вже проголосованого рішення. Ми можемо її внести, будь ласка, Юрію Олексійовичу, в секретаріат, вона буде врахована як техніко-юридична.

ПАВЛЕНКО Ю.О. Окремо я би дуже просив, щоб Міністерство соціалістики взагалі надало інформацію, а які результати від цього проекту

«пакунок малюка». Я вам нагадаю, шановні колеги, що у нас ця дискусія була неодноразово і на кожній дискусії я говорив, що це псевдопроект, який не має нічого спільного з підтримкою родини, в якій народилася дитина, що в ньому є величезна кількість корупційних ризиків. І навіть коли ми тричі ухвалювали зміни до законодавства, на жаль, це все підтвердилось.

Тому тут нам дуже, от пропозиція була пані Євгенії стосовно повернення до Закону про допомогу при народженні дитини, от я думаю, що цей державний проект, він більш ефективний, ніж те, що ми, на жаль, підмінили «пакунком малюка». І виявилось, 124 тисячі родин навіть не змогли його отримати. А якась ще організація на цьому заробила більше 100 мільйонів гривень.

Тому я думаю, що дійсно тут ситуація надзвичайно серйозна. І от протягом місяця ще раз заслухати, але вже з правоохоронними органами, з міністрами і іншими причетними до реалізації...

ПОТУРАЄВ М.Р. В порядку парламентського контролю. Юрію Олексійовичу, ваша перша пропозиція – це техніко-юридична правка. Вона буде внесена в рішення. Тут немає потреби голосувати додатково. Ваша друга пропозиція, я прошу вас, щоб ми зараз не ставили на голосування, прийняти, Тетяно Василівно, рішення підкомітетом і направити листа від імені мого і членів підкомітету Скрипки, Сушка і Павленка на Мінсоц з вимогою надати звіт про це.

Мінфін, будь ласка, пане Андрію. Чи пані Світлана.

Пані Світлана.

ПРЕДСТАВНИК МІНІСТЕРСТВА ФІНАНСІВ. Доброго дня, шановні народні депутати. Мінфін був на зв'язку все засідання, тобто ми нікуди не щезали. І хочу наголосити, що до функцій Міністерства фінансів не

відноситься реєстрація МТД. Тобто Мінфін завжди діяв у рамках правового поля.

ПОТУРАЄВ М.Р. Дякую, пані Світлано. Дякую.

Так, колеги, рішення прийнято. Я хочу зараз подякувати Андрію Васильовичу Майснеру...

СУШКО П.М. Уточнене питання до Мінфіну: а поступили кошти до України...

ПОТУРАЄВ М.Р. Оці кошти технічної допомоги ви маєте на увазі?

СУШКО П.М. Технічної допомоги. Треба це з'ясувати зараз, так. Нехай відповідають.

ПРЕДСТАВНИК МІНІСТЕРСТВА ФІНАНСІВ. На жаль, я підтверджую інформацію Рахункової палати, жодної копійки не надходило на виконання МТД.

СУШКО П.М. Дякую вам.

ПОТУРАЄВ М.Р. Дякую. Це важливе уточнення. Дякую, пані Світлано. Тетяно Василівно, будь ласка.

СКРИПКА Т.В. Так, я хотіла би сказати, Андрію Васильовичу, що обов'язково ми вас запросимо протягом місяця, коли буде у нас знову ж таки це розширене засідання з контролю. І знову ж таки ми це питання беремо під свій особистий контроль і будемо з вами на зв'язку і далі.

Дякую вам.

ПОТУРАЄВ М.Р. Павло Миколайович.

СУШКО П.М. Тобто ще раз підтвердили, що це не є проект технічної допомоги, тому що кошти не поступили. Тобто незаконно хтось отримував кошти в державі. І це треба припинити і розібратися.

ПОТУРАЄВ М.Р. Державного бюджету і органів місцевого самоврядування.

СУШКО П.М. Тим більше.

ПОТУРАЄВ М.Р. Що важливо, там же два, так, співфінансування. Андрію Васильовичу, ще раз вам дуже дякую за розслідування, за величезний кусок роботи. Дякуємо за звіт, він дуже очевидний. Я от зараз ще раз продивлявся, поки ми сиділи. Значить, ми вас запросимо обов'язково. Рішення всі ми прийняли з необхідними техніко-юридичними правками.

Павле Миколайовичу.

СУШКО П.М. Пропозиція. На наступний комітет в питання основні або в "Різне" поставити це питання, викликати на наше засідання комітету Мінекономіки і заслухати їх, по-перше, стосовно того, чому вони не прибули сюди сьогодні, і по-друге, стосовно цього проекту, яким чином вони реєструвалися, на яку...

ПОТУРАЄВ М.Р. Павле Миколайовичу, я пропоную...

СУШКО П.М. Окремим питанням.

ПОТУРАЄВ М.Р. Ні-ні, я пропоную вам на підкомітеті вирішити, яким чином краще зробити: або от те, що в місячний термін запропонувати... От дивись, якщо зробити вже серйозні слухання, то ми тоді будемо аздалегідь планувати, щоб не розділяти – зараз ми Мінекономіки послухаємо по "пакунках", зараз...

СУШКО П.М. Добре. Тоді підкомітетом підготуємо, а потім слухання комітетські зробимо.

ПОТУРАЄВ М.Р. Збираємось серйозно, не будемо... У нас, на щастя, колеги, зараз не дуже багато питань, не дуже багато. Я тому, закінчуючи комітет, проінформую вас, що я буду просити не збирати засідання на наступному пленарному тижні, який, можливо, буде проголосований завтра, тобто на наступному тижні, тим паче, що це мала б бути взагалі робота в округах, комітети і так не мали би збирати, через відрядження, і, власне, моє особисте також. Але, тим не менше, ми з вами нормально працюємо і нормально йдемо, у нас не дуже багато накопичується питань, тому саме, Павле Миколайовичу, ми можемо взагалі присвятити цьому, на мій погляд, просто абсолютно скандальному питанню, абсолютно цій ганебній і скандальній ситуації цілком комітет. Тобто навіть не у форматі слухання, а просто комітет по одному питанню. Нас нічого в цьому сенсі не обмежує, у нас були там щонайменше дві, або якщо підкомітет вирішить, будемо орієнтувати там 3 години, кожен член комітету. І будемо розбиратися з усім цим детально.

Добре, Павле Миколайовичу?

Колеги, я тоді всім дуже дякую за роботу. Дякую за участь. Засідання комітету оголошую закритим. Дякую.